

15 februari 2015 - 6^e zondag door het jaar
Voorganger: Pierre Stikkelbroeck OSA

'Genezen tot nieuw leven'.

Lezing: Leviticus 13, 1-2.45-46

De Heer sprak tot Mozes: 'Heeft iemand een gezwel, uitslag of een vlek op zijn huid en gaat het lijken op huidziekte, dan moet men hem bij de priester Aaron of bij een priester van diens geslacht brengen. Degene die aan huidziekte lijdt moet in gescheurde kleren lopen en zijn haren los laten hangen; hij moet zijn baard bedekken en roepen: Onrein, onrein! Zolang de ziekte duurt is hij onrein; hij moet apart wonen en buiten het kamp blijven.'

Evangelie: Marcus 1, 40-45

In die tijd kwam er eens een melaatse bij Jezus die op zijn knieën viel en Hem smeekte: 'Als Gij wilt kunt Gij mij reinigen.' Door medelijden bewogen stak Hij de hand uit, raakte hem aan en sprak tot hem: 'Ik wil, word rein.' Terstond verdween de melaatsheid en was hij gereinigd. Terwijl Hij hem wegstuurde vermaande Hij hem met klem: 'Zorg ervoor dat ge aan niemand iets zegt, maar ga u laten zien aan de priester en offer voor uw reiniging wat Mozes heeft voorgeschreven, om ze het bewijs te leveren.' Eenmaal vertrokken begon de man zijn verhaal overal in het openbaar te vertellen en ruchtbaarheid aan de zaak te geven, met het gevolg dat Jezus niet meer openlijk in de stad kon komen, maar buiten op eenzame plaatsen verbleef. Toch kwamen de mensen van alle kanten naar Hem toe.

Overweging

Wie heeft, bij het horen van de twee lezingen, niet spontaan gedacht aan al het leed dat we de laatste maanden zagen op de televisie? Wie zag niet de beelden van al die zieke mensen in West-Afrika die voor de cameras lagen te sterven? Wie kan de teksten van de liturgie van deze dag lezen zonder dat het woord Ebola naar boven komt?

We kunnen dus goed begrijpen hoe de leefomstandigheden waren voor de melaatsen in Jezus'tijd... Het gaat minder om de ziekte dan om de situatie waarin die mensen verkeerden. Je zag op de beelden van Ebola hoe een draad, een koord, waarschuwingsborden hele dorpen van de buitenwereld afsloten. Uitgestotenen, verbannen uit de samenleving, wachtend op een onontkombaar einde... Eigenlijk niet nieuws onder de zon.

En zo komen we weer terug bij de lezingen die we zoeven hoorden.

Het evangelie van Markus, na de roeping van de leerlingen, begint met een serie genezingen. Dit is niet zonder reden: Markus wil duidelijk maken dat Jezus de verwachte Messias is. Hij wijdt er heel het eerste deel van zijn boek aan. Door verschillende openbaringen in woord en handelen gaat hij dit bewijzen. Totdat, kort en krachtig, alles wordt samengevat door Petrus die als eerste zal zeggen: "U bent de Christus, de Gezalfde, de Messias". En dan zal het nog een heel evangelie lang duren voordat de honderdman, bij het kruis staande zal uitroepen: "Waarlijk deze man was de zoon van God".

Vandaag gaat het over méér dan de genezing van een ziekte of een kwaal. De tekst spreekt over een reiniging.

Er is sprake van een totale aandoening: de mens is verziekt in zijn persoon-zijn. De melaatse is niet alleen getroffen in zijn fysieke wezen: de gehele mens is aangetast. Hij wordt buitengesloten in algehele afzondering; door belgerinkel moet hij zijn tegenwoordigheid signaleren: zoals een koe in de Alpen moet hij een bel dragen...

Welnu, de taak van de Messias is het de mens te herstellen in zijn globaliteit. Reinigen: dat wil zeggen niet alleen zijn vleselijke lichaam helen, maar hem ook zijn sociale wezen

teruggeven. De genezene moet opnieuw geïntegreerd worden in de maatschappij: de religieuze overheid moet hem, zouden wij zeggen, nieuwe identiteitspapieren verschaffen. Dankzij de vooruitgang van de medische wetenschap kan lepra, op de dag van vandaag, effectief bestreden worden. Jaarlijkse hulpacties zeggen ons dat het "alleen nog maar" een financieel probleem is.

Maar geld alleen lost niet het probleem van de sociale uitsluiting op. Het is dan misschien niet meer de lepra die iemand sociaal dood maakt, vandaag zijn er nog steeds kwalen die de mens in zijn maatschappelijk bestaan bedreigen.

In onze samenleving, die door puur winstbejag beheerst wordt, is het verliezen van je werk niet alleen een geldelijk drama, het is ook een factor van sociale uitsluiting. Je verliest je werk maar vaak ook je vrienden, je collega's. Soms gaat je familieleven er aan kapot: je bent on-rein geworden.

Je huidskleur, je religie, je ziekte kunnen een paria van je maken, een uitgestotene die niet meer tot de maatschappij behoort.

Waar het evangelie van Markus eigenlijk naar toe wil is ons voor te houden dat reinigen van dit kwaad alleen maar mogelijk is als we handelen zoals Jezus dat deed: hij vermijdt niet het contact met de lijdende mens. Hij gaat de melaatse opzoeken om hem uit de verdoemhoek te halen; hij raakt hem aan. Weer nabij zijn van allen die verbannen werden.

Werkloosheid, drugs, aids, alcoholisme zijn vaak de onzichtbare lepra van onze tijd.

Echtscheiding, eenzaamheid: al dat psychische leed, dat niet besmettelijk is misschien, maar dat op de een of andere manier toch tot uitsluiting leidt.

Dat isolement kan alleen maar doorbroken worden door het evangelie in de aktualiteit van vandaag te herlezen en te beleven. Jezus gaat naar de melaatse toe en raakt hem aan. De dakloze ontmoeten als een volwaardig mens, de eenzame aanraken en niet links laten liggen: ik wil, wees gereinigd; ik wil dat je er ook bij hoort.

De verleiding bestaat te denken dat wij de oversteek moeten maken naar hen die aan de andere kant staan. Misschien zijn we zelf wel onrein, misschien zijn we zelf ook ergens of voor iemand de buitengeslotene. Laten we niet te simpel zijn en denken: de sterken aan de ene kant, de zwakkeren aan de andere.

Het evangelie vraagt dat we iedereen in zijn melaatsheid nabij komen; nabij in alles wat de mensen van elkaar scheidt.

Wanneer Markus in zijn verhaal de Messias aankondigt dan opent hij een nieuwe horizon, de weidheid van een blik waarin de mens niet meer gezien wordt als iemand die gevangen blijft in de onmacht van zijn ziekte of situatie, maar de zekerheid vindt van een vrijheid die van allen gelijken maakt. Niemand, op welke manier ook dat hij melaats is, mag opgesloten blijven in het isolement van de verwerping.

In Jezus-Christus komt God naar de mens om hem te verlossen.

Hoe ziek we ook mogen zijn, zonde, misstappen, fouten, lichamelijk leed

Hij komt naar eenieder die hem zegt: als je wilt kun je me reinigen,

Hij heeft het antwoord klaar: Ik wil, word gereinigd.